

Integraal Veiligheidsplan Vlaardingen 2020-2023

Veiligheid is van ons allemaal

Auteur

Team Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Datum

19-11-2019

Status

Definitief

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond en aanleiding.....	4
1.2 Doel/functie.....	4
1.3 Totstandkoming	4
1.4 Leeswijzer	4
2. Strategisch kader	5
2.1 Visie	5
2.2 Strategische doelstellingen.....	5
2.3 Strategische uitgangspunten	6
2.4 Bovenlokale beleidskaders	7
2.4.1 Landelijk beleid	7
2.4.2 Regionaal beleid	7
2.5 Strategische partners	8
3. Prioriteiten 2020-2023	10
3.1 Het maken van keuzes is essentieel	10
3.2 Een weerbare stad en organisatie tegen ondermijning	10
3.2.1 Inleiding van het thema	10
3.2.2 Problematiek.....	10
3.2.3 Rol van de gemeente.....	11
3.2.4 Waarom is dit een prioriteit?.....	11
3.2.5 Wat willen we bereiken?	12
3.2.6 Waar zetten we op in?	12
3.3 Een betere verbinding tussen zorg en veiligheid.....	13
3.3.1 Inleiding van het thema	13
3.3.2 Problematiek.....	13
3.3.3 Rol van de gemeente.....	14
3.3.4 Waarom is dit een prioriteit?	14
3.3.5 Wat willen we bereiken?	14
3.3.6 Waar zetten we op in?	15
4. Overige veiligheidsthema's / reguliere inzet	16
5. Coördinatie, verantwoording en begroting	17
5.1 Bestuurlijke en ambtelijke coördinatie	17
5.2 Beleidscyclus en verantwoording	17
5.3 Begroting	17
Bijlagen	18

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsplan (IVP) van de gemeente Vlaardingen voor de komende vier jaar. Met dit plan geven we een vervolg op het veiligheidsbeleid dat in de afgelopen jaren in onze gemeente is ontwikkeld en uitgevoerd.

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor een goed woon-, leef- en werkklimaat. Daarmee is het veiliger maken van onze stad een belangrijke doelstelling van de gemeente Vlaardingen. We willen dat onze inwoners veilig zijn en zich veilig voelen in hun buurt en daar prettig kunnen wonen. Wij willen dat onze ondernemers succesvol kunnen zijn en ondernemen in een veilige stad.

In de afgelopen jaren hebben we samen met onze (veiligheids)partners hard gewerkt aan het verbeteren van veiligheid in de stad. Deze inzet heeft zijn vruchten afgeworpen. De meeste criminaliteitscijfers zijn gedaald en over het algemeen kunnen we concluderen dat de veiligheidssituatie in Vlaardingen de afgelopen jaren is verbeterd. Maar ondanks de behaalde resultaten is er de komende jaren in onze stad nog genoeg te doen. Niet alleen bestaande veiligheidszaken hebben blijvend onze aandacht nodig, er zijn ook nieuwe vraagstukken die onze directe aandacht vragen.

Er staat veel in dit nieuwe IVP, maar het is zeker geen uitputtende opsomming van alle veiligheidsproblematiek en alle maatregelen die we de komende jaren treffen. Het is een strategisch kader. Heel bewust zijn accenten gelegd, duidelijke prioriteiten gekozen en hoofdlijnen aangebracht in de aanpak voor de komende jaren.

De prioriteiten richten zich op twee gebieden waar extra inzet nodig is. We willen werken aan een weerbare stad en een weerbare organisatie tegen ondermijning. En om de sociale veiligheid verder te verbeteren, willen we een betere verbinding realiseren tussen zorg en veiligheid.

Een omgeving zonder criminaliteit en overlast bestaat helaas niet. Maar door efficiënt en effectief samen te werken aan veiligheid kunnen we criminaliteit en overlast wel terugdringen, zodat we kunnen leven in een samenleving die veiliger is, maar zeker ook veiliger voelt. Het is echter niet alleen aan ons als gemeente om de veiligheid te bewaken. Veel partijen hebben hier invloed op, zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie, brandweer, Openbaar Ministerie en natuurlijk inwoners van onze stad zelf. De inzet is alleen effectief als alle partijen op een goede manier samenwerken. Want veiligheid in Vlaardingen is van ons allemaal.

Annemiek Jetten
Burgemeester Vlaardingen

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de achtergrond en aanleiding toegelicht en wordt ingegaan op het doel en de totstandkoming van het IVP.

1.1 Achtergrond en aanleiding

In de Politiewet 2012 (artikel 38b) is vastgelegd dat de gemeenteraad eenmaal in de vier jaar de doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Dit gebeurt met het Integraal Veiligheidsplan (IVP). Het huidige IVP *Samen sturing geven aan veiligheid in Vlaardingen 2016-2019* loopt aan het eind van 2019 af.

1.2 Doel/functie

Het IVP 2020-2023 geeft op hoofdlijnen inzicht in het beleid en de ambities op het gebied van veiligheid voor de komende vier jaar in Vlaardingen. Het IVP richt zich vooral op thema's – de zogenaamde prioriteiten – die meer dan gemiddeld aandacht vragen de komende beleidsperiode. Bij het opstellen van het IVP en de keuze van de geprioriteerde thema's, is gekeken naar de noodzaak én de vraag waar de gemeente invloed op heeft en/of een bijdrage aan kan leveren.

1.3 Totstandkoming

Om een goede inhoudelijke basis te leggen voor (de prioriteiten in) het IVP 2020-2023, is een evaluatie uitgevoerd van het IVP 2016-2019. Deze evaluatie is te vinden in bijlage 1 (*Terugblik Integraal Veiligheidsplan 2016-2019 gemeente Vlaardingen*). Hierin zijn de gepleegde inspanningen en behaalde resultaten opgenomen, maar is ook het (huidige) veiligheids- en risicobeeld met kwantitatieve en kwalitatieve informatie in beeld gebracht. De meeste criminaliteitscijfers zijn gedaald en over het algemeen is de veiligheidssituatie in Vlaardingen de afgelopen jaren verbeterd.

Ook is een analyse uitgevoerd van het veiligheidsdomein in de gemeente Vlaardingen. Hierbij is in kaart gebracht waar de komende jaren de grootste uitdagingen liggen. Want ondanks de behaalde resultaten is er nog genoeg te doen. In deze analyse is ook gekeken naar trends en ontwikkelingen, want Vlaardingen staat niet los van andere invloeden. Deze trends en ontwikkelingen zijn afgezet tegen de Vlaardingse situatie. De analyse kunt u teruglezen in bijlage 2 (*Analyse van het veiligheidsdomein in de gemeente Vlaardingen*).

De ketenpartners zijn betrokken bij zowel de veiligheidsanalyse als de beleidsontwikkeling. Dit heeft geleid tot een scherp resultaat én een stevige basis voor de uitvoering.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het strategisch kader. Hier wordt onder andere ingegaan op de visie, (sub)doelstellingen en uitgangspunten. Hoofdstuk 3 beschrijft de prioriteiten voor de periode 2020-2023 en de daarbij behorende doelen en aanpak op hoofdlijnen. In hoofdstuk 4 komen de reguliere veiligheidsthema's aan de orde. Hoofdstuk 5 tenslotte gaat nader in op de organisatorische borging van dit beleidskader.

2. Strategisch kader

In dit hoofdstuk staan de visie, (sub)doelstellingen en strategische uitgangspunten geformuleerd. Ook wordt ingegaan op flankerend beleid en de belangrijkste partners.

2.1 Visie

Wij willen dat Vlaardingen een aantrekkelijke en leefbare stad is waar inwoners, ondernemers en bezoekers veilig zijn, zich veilig voelen en bereid zijn samen met professionele partners de veiligheid te vergroten.

2.2 Strategische doelstellingen

Bij het formuleren van de doelstellingen is voor een andere invalshoek gekozen dan de afgelopen vier jaar, namelijk voor kwalitatieve in plaats van kwantitatieve doelen. Cijfers zeggen immers niet altijd alles. Zaken moeten altijd worden geduid, waarbij de achterliggende oorzaak van de problematiek net zo, of misschien wel interessanter, kan zijn dan de cijfers zelf. En anderzijds, waar cijfers iets zeggen, is het vaak lastig om hierbij aan te geven in hoeverre een enkel instrument hier precies op van invloed is (geweest).

Verder is bij het formuleren van de doelstellingen gekeken naar waar de gemeente invloed op heeft en/of een bijdrage aan kan leveren. De doelstellingen in het IVP 2016-2019 waren gericht op het terugbrengen van criminaliteitscijfers, zoals woningbraken, straatroven en overvallen. Hoewel het belangrijk is om deze criminaliteitscijfers terug te brengen, is de gemeente niet verantwoordelijk voor bestrijding van criminaliteit door middel van de strafrechtelijke rechtshandhaving (opsporing). De politie en het OM zijn daarvoor verantwoordelijk. De gemeente kan hierbij uiteraard wel ondersteunend zijn.

Om bovengenoemde visie te vervullen, zijn de volgende (sub)doelstellingen geformuleerd.

HOOFDDOELSTELLING

In 2023 is Vlaardingen veiliger door samenwerking met inwoners, ondernemers en partners.

SUBDOELSTELLINGEN

- In 2023 is veiligheid een integraal onderdeel van andere beleidsvelden.
- In 2023 is veiligheid verankerd in integraal werken aan de stad.
- In 2023 is veiligheid een coproductie van de samenleving, gemeente en partners.

Naast deze strategische (sub)doelstellingen zijn voor de prioriteiten specifieke doelstellingen geformuleerd. Deze zijn terug te lezen in hoofdstuk 3.

2.3 Strategische uitgangspunten

Onderstaande strategische uitgangspunten vormen de basis voor de aanpak en uitvoering van het beleid.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Een deel van de verantwoordelijkheid rondom veiligheid ligt bij de overheid. In het kader van de openbare orde, veiligheid en hulpverlening hebben de burgemeester, politie en hulpdiensten bepaalde taken en verantwoordelijkheden die exclusief aan hen toebehoren. Echter, de verantwoordelijkheid voor veiligheid, zowel objectief als subjectief, ligt niet alléén bij de overheid. Ook inwoners en ondernemers kunnen een bijdrage leveren door eigen verantwoordelijkheid te dragen en actief mee te doen. Zo kunnen zij in veel gevallen zelf onveilige situaties voorkomen en aanpakken. Veiligheid is een coproductie van de samenleving als geheel. De gemeente neemt hierin de regie. Als lokale overheid is de gemeente bij uitstek in staat om integraal belangen af te wegen, prioriteiten te stellen, lokaal maatwerk te realiseren en te zorgen voor samenhang, om met in- en externe partners te komen tot integrale veiligheid op de verschillende beleidsterreinen.

Integrale aanpak

Veiligheid is een complex beleidsveld dat tal van verbindingen heeft met andere (beleids)terreinen. Denk aan sociaal domein, openbare ruimte, onderwijs, economie, welzijn, wonen, etc. Het is daarom belangrijk dat veiligheid wordt gezien als een domein-overstijgend thema dat een integraal onderdeel is van meerdere beleidsvelden. Het wordt steeds duidelijker dat de oorzaak van onveilige situaties is te herleiden naar andere beleidsvelden, zoals schulden, verslaving, schooluitval, etc. Een structurele aanpak van veiligheidsvraagstukken vraagt om een structurele inzet op de achterliggende oorzaken en factoren. Daarvoor is het nodig dat partijen (in- en extern) elkaar weten te vinden en multidisciplinair denken en doen.

Brede toezichthoudende- en handhavingstaak

In de uitvoering van het veiligheidsbeleid heeft de gemeente een brede taak op het gebied van toezicht en handhaving. Natuurlijk gaat het om toezicht en handhaving in de openbare ruimte (de BOA's in Domein 1). Zij zorgen voor het vergroten van de leefbaarheid door een bijdrage te leveren aan een schoon, heel en veilig Vlaardingen. Maar de toezichthoudende- en handhavingstaak van de gemeente is breder dan alleen door BOA's in Domein 1. Het gaat dan bijvoorbeeld om toezicht gericht op het naleven van vergunningen, toezicht houden op vergunde bouwwerken, het opsporen van illegale bouwactiviteiten en het handhaven op strijdigheid met het bestemmingsplan.

Balans tussen preventie, zorg en repressie

Voor een effectief veiligheidsbeleid is het van belang dat er sprake is van een passend en volledig pakket aan maatregelen. In de aanpak wordt daarom gestreefd naar de juiste balans tussen preventie, zorg en repressie. Voorkomen waar dat kan. Problemen aanpakken door er op tijd bij te zijn. Hard ingrijpen als de situatie daar om vraagt: indien zaken uit de hand lopen, of dreigen te lopen.

Informatiegestuurd werken

Voor het voeren van regie op lokaal veiligheidsbeleid en het handhaven van de openbare orde, is een goede informatiepositie essentieel. Daarom wordt informatiegestuurd gewerkt. De kern hiervan is het in kaart brengen en analyseren van gebeurtenissen, signalen en trends op wijk-, buurt- en straatniveau en het in beeld brengen van risico's als basis voor het signaleren van ontwikkelingen, het nemen van maatregelen en het doen van gerichte interventies. Op basis van deze informatie worden efficiënte en effectieve keuzes gemaakt met betrekking tot de inzet in relatie tot de veiligheid in de

stad. Hiervoor is het nodig data-analyses en de intelligencepositie te optimaliseren. Om dit te bereiken wordt intensiever samengewerkt en informatie uitgewisseld met externe en interne partners.

Communicatie

Communicatie wordt ingezet als middel om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van het veiligheidsgevoel. Meer dan voorheen wordt aandacht besteed aan proactieve interactieve communicatie over veiligheid, juist ook als er goed nieuws is.

Wijk-/gebiedsgerichte aanpak

Om de uitvoeringskracht in een wijk of gebied te versterken, wordt geïnvesteerd in het opzetten van een wijk-/gebiedsgerichte aanpak. Hiervoor wordt vanuit een wijk of gebied gekeken naar de prioriteiten en worden deze per wijk/gebied gericht uitgediept. Het gaat per gebied/wijk om een gezamenlijke inventarisatie van de aard van de problematiek, mogelijke oorzaken en oplossingen en wat voorrang moet hebben op welke locatie in de stad.

2.4 Bovenlokale beleidskaders

Vlaardingen staat niet los van andere invloeden. Zowel landelijk als regionaal worden veel thema's benoemd en aangepakt. Bij het maken van een lokaal IVP is het van belang om te zien welke landelijke en regionale thema's de lokale aanpak beïnvloeden.

2.4.1 Landelijk beleid

In de Veiligheidsagenda van het Ministerie van Justitie en Veiligheid staan de landelijke beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie. De landelijke beleidsdoelstellingen richten zich op vraagstukken die landelijk en internationaal spelen, die eenheidsoverstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of specifieke expertise op landelijk niveau voor nodig zijn. De landelijke Veiligheidsagenda laat ruimte voor de lokale gezagen om de politiecapaciteit en politie-inzet te richten op de lokale en regionale vraagstukken. Het is uiteindelijk aan het gezag om lokaal de prioriteiten te stellen. In de *Veiligheidsagenda 2019-2022* zijn de volgende thema's opgenomen:

- Ondernijning
- Mensenhandel
- Cybercrime en online kindermisbruik
- Executie¹

Daarnaast staan er in de Veiligheidsagenda onderwerpen waarover al eerder afspraken zijn gemaakt. Het betreft hier de bestrijding van terrorisme en extremisme, high impact crimes en mobiel banditisme², kindermishandeling en huiselijk geweld en personen met verward gedrag. Deze onderwerpen blijven ook de komende jaren aandacht vragen.

2.4.2 Regionaal beleid

Belangrijke bovenlokale beleidskaders zijn het *Regionaal Veiligheidsplan Rotterdam-Rijnmond 2019-2022* en het *Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 2018-2022*. De gemeente is partij in deze kaders.

¹ Wie veroordeeld wordt, moet de straf ook ondergaan.

² De term mobiel banditisme wordt gebruikt voor internationaal rondtrekkende criminele groepen, die zich schuldig maken aan verschillende misdrijven als winkel- en ladingdiefstal, inbraak in woningen en bedrijven, oplichting en zakkenrollerij.

Het Regionaal Veiligheidsplan is het gezamenlijke kader van de 25 gemeenten, het Openbaar Ministerie en de politie Eenheid Rotterdam voor de aanpak van veiligheidsproblemen. Het concentreert zich op thema's die nagenoeg overal (in alle basisteams/gemeenten binnen de eenheid) spelen én waar regionale interventies noodzakelijk zijn. Prioriteiten in het Regionaal Veiligheidsplan 2019-2022 zijn:

- Een politie voor iedereen
- Contraterrorisme, extremisme en radicalisering
- Ondernijning
- Cybercrime
- Burger centraal, slachtoffer voorop
- Beheersing van openbare orde risico's

Het *Regionaal Beleidsplan van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond* bevat de kaders voor de inzet op brandweertaken, de meldkamerfunctie en crisisbeheersing door de veiligheidsregio. Binnen het beleidsplan staan de volgende aspecten centraal:

- Creëren veilige leefomgeving
- Hulpverlening op maat
- Expertisecentrum voor gezondheid en veiligheid
- Midden in de samenleving

2.5 Strategische partners

Hieronder worden de belangrijkste strategische partners toegelicht.

Inwoners

Inwoners zijn in de eerste plaats een partner van de gemeente bij veiligheid. Zij zijn degene die het meest merken van veranderingen op het gebied van veiligheid, maar ook degene die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren in de veiligheid op straat en het veiligheidsgevoel. Met de veranderende rol van de overheid, verandert ook de rol van de inwoner in de aanpak van veiligheidsproblematiek. Steeds meer wordt een beroep gedaan op de eigen kracht van inwoners. Het bundelen van de krachten van inwoners is daarbij een voorwaarde voor succes.

Ondernemers

Betrokkenheid van ondernemers en het gevoel verantwoordelijkheid te hebben voor de aanpak van onveiligheid, kan een belangrijk verschil maken in de aanpak van veiligheidsproblematiek. De eigen kracht van ondernemers om te werken aan veiligheid en onveiligheidsgevoelens is daarbij steeds meer van belang vanwege de veranderende rol van de overheid. Het bundelen van de krachten van verschillende ondernemers is daarbij een voorwaarde voor succes.

Politie

De politie vervult een essentiële rol in het bevorderen van de veiligheid en in het optreden tegen criminaliteit. Niet altijd is het terecht dat enkel aan de politie wordt gedacht. Er zijn meer partners die een belangrijke rol spelen in het veiligheidsdomein. De politie zorgt wel voor een brug naar partners in veiligheid en vervult een rol in het sluitstuk van de veiligheidsketen, daar waar repressief optreden noodzakelijk is.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke rechtshandhaving. Daarnaast heeft het OM gezag over de opsporingstaken van de politie, waarmee een belangrijk deel van de politiecapaciteit is gemoeid. Voor de gemeente is het OM een belangrijke samenwerkingspartner, zeker waar het gaat om de aanpak van bijvoorbeeld veelplegers en georganiseerde criminaliteit.

Zorg- en Veiligheidshuis

Het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond, waar Vlaardingen bij is aangesloten, is een regionaal samenwerkingsverband van justitiële organisaties, zorgorganisaties en gemeenten. Het faciliteert de integrale persoonsgerichte aanpak van overlastgevers en veroorzakers van criminaliteit. Veelplegers, jongeren, ex-gedetineerden zijn hier voorbeelden van. Op één fysieke plek werken de deelnemende partners aan het voorkomen van recidive, verbeteren van leefomstandigheden en structureel aanpakken van achterliggende problemen bij verdachten.

Veiligheidsregio

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is een netwerkorganisatie belast met de voorbereiding op rampen en crises en het inventariseren van en adviseren over risico's. Geeft invulling aan brandweertaken, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, bevolkingszorg en de meldkamerfunctie.

Woningcorporaties en (grote) particuliere verhuurders

Woningcorporaties en (grote) particuliere verhuurders zijn verantwoordelijk voor een goede staat van hun vastgoed. Zij hebben ook een belangrijke rol ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid. Hierbij moet vooral worden gedacht aan het signaleren en aanpakken van overlastgevendende huurders, maar bijvoorbeeld ook in de bestrijding van hennepeteelt.

Maatschappelijke instellingen en organisaties

Ook maatschappelijke instellingen en organisaties vervullen een belangrijk rol in het veilig houden van de gemeente. Onderwijs, jongerenwerk, Halt, maatschappelijk werk, verslavingszorg, schuldhulpverlening, (jeugd) hulpverlening etc. maken onderdeel uit van de veiligheidsketen. Zonder deze partijen lukt het niet om overlast en criminaliteit te voorkomen of patronen van overlast en criminaliteit te doorbreken.

Samenwerkingsverbanden

Naast lokaal werkzame partners zijn er ook regionaal gezien strategische samenwerkingsverbanden. De VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam (VAR) en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) zijn voorbeelden van dergelijke organisaties die als netwerkpartner een rol spelen in de aanpak van veiligheid.

3. Prioriteiten 2020-2023

Een koers uitzetten op het gebied van veiligheid vraagt om het maken van keuzes. Daarom is een veiligheidsanalyse uitgevoerd (bijlage 2). Op basis daarvan verdienen twee thema's de komende jaren prioriteit in Vlaardingen, welke in dit hoofdstuk worden beschreven.

3.1 Het maken van keuzes is essentieel

Een prioriteit betekent dat hier het zwaartepunt ligt. Hier wordt extra aandacht aan besteed in de vorm van beleid en aanpak. Prioriteiten zijn nodig om effectief beleid te voeren. Als alles prioriteit heeft, krijgt niets écht prioriteit. Er moeten keuzes worden gemaakt om focus te krijgen.

Gedurende de looptijd van het IVP kunnen zich ontwikkelingen voordoen in het veiligheidsdomein die niet onder de vastgestelde prioriteiten vallen. Veel van deze ontwikkelingen kunnen worden gezien als actuele veiligheidsproblemen. Hier wordt door alle (veiligheids)partners alert en adequaat op gereageerd. Dergelijke acute veiligheidsproblemen vragen niet direct om wijzigingen binnen de prioritering van het beleidskader, maar kunnen effect hebben op het jaarlijkse uitvoeringsplan.

Op basis van de veiligheidsanalyse worden de volgende twee thema's als prioriteit benoemd in het Integraal Veiligheidsplan 2020-2023:

- Een weerbare stad en organisatie tegen ondermijning
- Een betere verbinding tussen zorg en veiligheid

Op deze twee thema's wordt de aanpak geïntensiveerd. De doelen en de hoofdlijnen van de aanpak bij deze thema's worden in de volgende twee paragrafen beschreven. In de jaarlijkse uitvoeringsplannen – die door het college worden vastgesteld – worden concrete acties en maatregelen rond deze thema's opgenomen.

3.2 Een weerbare stad en organisatie tegen ondermijning

3.2.1 Inleiding van het thema

De laatste jaren is er een duidelijke verschuiving van traditionele naar andere vormen van criminaliteit. Meer specifiek gaat het daarbij onder meer om ondermijning. De exacte definitie van ondermijning is moeilijk in één zin samen te vatten. Het werd in eerste instantie vooral gezien als georganiseerde misdaad, maar het is veelomvattender dan dat. Het gaat om de beïnvloeding van de bovenwereld door de onderwereld. Het heeft in zijn kern betrekking op het verzwakken, het misbruiken en het ontwrichten van maatschappelijke structuren. Door ondermijning raakt de samenleving verzwakt en kwetsbaar voor criminele activiteiten. Ondermijning is een maatschappelijk probleem, omdat het de waarden en normen in de samenleving aantast.

3.2.2 Problematiek

Uit de veiligheidsanalyse komen nadrukkelijk de grootschalige ondermijningsproblemen in Vlaardingen naar voren. Vlaardingen blijkt aantrekkelijk voor criminelen en lijkt zich goed te lenen voor ondermijnende vormen van criminaliteit. Het gaat om drugscriminaliteit, criminogene (misdad bevorderende) branches, cybercrime, witwassen, illegaal gokken, mensenhandel/-smokkel, zorg- en vastgoedfraude, etc. Het draait allemaal om het verdienen van zoveel mogelijk geld. De ligging vlakbij Rotterdam en het havengebied, de aanwezigheid van diverse bedrijventerreinen, alsook het mogelijke waterbedeefte door de gezamenlijke aanpak van de gemeente Rotterdam en Schiedam in de Spaanse Polder en de aangrenzende 's-Gravelandsepolder, dragen hier aan bij. Ook de

drugsproblematiek blijft in Vlaardingen de nodige aandacht vragen. Voor veel mensen is ondermijning een redelijk ongrijpbaar en onzichtbaar fenomeen. Toch is het een diepgeworteld probleem dat ons allemaal raakt, van overheid tot ondernemers en van inwoners tot maatschappelijke partners. Hier ligt een stevige uitdaging en extra aandacht is de komende jaren noodzakelijk. Het vraagt om een beweging van incidentenaanpak naar een structurele en programmatische aanpak.

3.2.3 Rol van de gemeente

De aanpak van ondermijning is niet langer alleen een taak van de politie en het Openbaar Ministerie. Juist op de punten waar de onderwereld in contact treedt met de bovenwereld, kan de bestuurlijke aanpak zijn slag slaan. De bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit richt zich niet zozeer op de kernactiviteiten van de georganiseerde criminaliteit, maar juist op de cruciale ondersteunende activiteiten. De maatregelen richten zich niet op personen (de potentiële daders), maar op de situaties en gelegenheidsstructuren die de georganiseerde criminaliteit faciliteren en soms zelfs aanmoedigen. De strafrechtelijke of fiscale aanpak leent zich veel meer voor een aanpak op personen. De bestuurlijke aanpak is geen alternatief voor de opsporing. De gemeente zet haar bevoegdheden in als aanvulling op het strafrechtelijke traject. Wanneer de strafrechtelijke opsporing en vervolging door politie en justitie gecombineerd wordt met bestuurlijke en fiscale middelen, ontstaat misschien wel de meest optimale vorm van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit; de geïntegreerde aanpak.

Deze aanpak valt of staat met de samenwerking met andere partners, zoals RIEC, politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, Douane, FIOD (Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst), etc. Een goede integrale samenwerking vraagt om een duidelijke regie. Deze rol ligt bij de gemeente.

De regierol houdt in dat de gemeente:

- inzicht heeft in ondermijning, zowel in de activiteiten als ook de factoren die de gemeente aantrekkelijk maken voor criminelen.
- in afstemming met partners maatregelen vaststelt en zorgdraagt voor de uitvoering daarvan.
- in afstemming met de partners prioriteiten stelt in de aanpak.
- de interne- en externe samenwerking in goede banen leidt.
- waarborgt dat alle betrokken partijen, zowel intern als extern, voldoende bijdragen aan de aanpak.

3.2.4 Waarom is dit een prioriteit?

- Ondermijnende criminaliteit in Vlaardingen, en de verwevenheid ervan met legale structuren, vormt een serieuze bedreiging voor de veiligheid van inwoners, ondernemers, ambtenaren en bestuurders.
- Ondermijning heeft een negatief effect op de samenleving.
- Ondermijning tast de integriteit en de rechtsorde van de (lokale) overheid aan.
- Vanwege de geografische ligging is Vlaardingen extra aantrekkelijk voor ondermijnende criminaliteit. De ligging vlakbij Rotterdam en het havengebied, de aanwezigheid van diverse bedrijventerreinen in Vlaardingen, alsook het mogelijke waterbedefferd door de gezamenlijke aanpak van de gemeente Rotterdam en Schiedam (project Hollsteiner) draagt hier aan bij. In dat kader is de integrale samenwerking met de gemeenten Rotterdam en Schiedam reeds opgezocht.
- De aanpak van ondermijning is niet langer alleen een taak van de politie en het Openbaar Ministerie. De gemeente werkt juist aanvullend op een strafrechtelijke aanpak en/of meer preventief.
- Er zijn grote zorgen over het aantal jongeren dat (soms al op zeer jonge leeftijd) betrokken is bij de drugshandel. Zij willen snel geld verdienen, ergens bij horen en zijn daarom vatbaar voor rekrutering en criminele uitbuiting. Jongeren zijn daarmee een kwetsbare doelgroep waar extra aandacht voor nodig is.

- Ondernijning staat een succesvolle wijkenaanpak en verbetering van de leefomgeving en het vestigingsklimaat voor nieuwe – bonafide – ondernemers in de weg.
- Cybercrime is een erg sterk groeiend fenomeen dat de komende jaren fors stijgt. Het is een groeiend gevaar waar bewoners en ondernemingen zich onvoldoende bewust van lijken. Ook ligt hier een directe relatie met illegale prostitutie en mensenhandel.
- Er is landelijke steun voor een stevigere aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het kabinet Rutte III heeft de ambitie om de aanpak van ondermijnende criminaliteit flink te verstevigen en heeft daar 100 miljoen euro voor beschikbaar gesteld, waarvan 11 miljoen voor de regio Rotterdam-Rijnmond.

3.2.5 Wat willen we bereiken?

DOELSTELLING

In samenwerking met partners, ondernemers en inwoners verder terugdringen van ondernijning, zodat de samenleving niet verder wordt aangetast en de veiligheid van de stad, de weerbaarheid van de maatschappij en de overheid in Vlaardingen wordt vergroot.

3.2.6 Waar zetten we op in?

Om de bovengenoemde doelstelling te bereiken wordt ingezet op vier pijlers. Deze pijlers dragen evenredig bij aan de doelstelling en hebben een sterke onderlinge relatie. Bij voorkeur krijgen alle pijlers evenveel aandacht, waarbij de onderlinge samenhang geborgd blijft. Inzet op alle pijlers is niet ambitieus. Integendeel, het is nodig voor een veilige stad. Dat is niet eenvoudig: het vraagt om inzet én een lange adem. Hieronder worden de pijlers kort toegelicht.

1. *Het versterken van de informatiepositie*

Voor de aanpak van ondernijning is een goede (gezamenlijke) informatiepositie cruciaal. Het gaat dan zowel om informatie die bij de gemeente (intern) bekend is, als informatie die bij de partners, ondernemers of inwoners (extern) bekend is. De focus ligt vaak nog op het koppelen van systemen. De combinatie van 'harde data' (bijvoorbeeld registraties, meldingen) met 'zachte data' (bijvoorbeeld informatie van de straat van de wijkagent, BOA, buitendienstmedewerker, ondernemer of inwoner) versterkt de informatiepositie van de gemeente. Dit vereist stevige samenwerking met ketenpartners, goede communicatie met inwoners en ondernemers en een goede borging en verrijking van data. Door de informatiepositie te versterken, kunnen gefundeerde en effectieve keuzes worden gemaakt in de zaken die met prioriteit moeten worden opgepakt en aangepakt en/of om van daaruit keuzes te maken voor een specifieke aanpak.

2. *Het verstoren van criminele processen*

De gemeente heeft de mogelijkheden om met een bestuurlijke aanpak barrières op te werpen. Dit kan door het beschikbare bestuurlijke instrumentarium in te zetten om de ondersteunende activiteiten van de ondermijnende criminaliteit te verstoren. Voorbeelden hiervan zijn toezicht en handhaving, adrescontroles, het uitvoeren van een Bibob-toets, het intrekken van vergunningen, het sluiten van panden en actief optreden rond panden waar overlast vandaan komt.

3. *Het vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid*

Nu ondernijning en georganiseerde misdaad steeds gericht wordt aangepakt, zoeken criminelen nieuwe manieren om invloed uit te oefenen en zo hun activiteiten veilig te stellen. Criminelen zouden misbruik kunnen maken van gemeentelijke- en bestuurlijke voorzieningen (subsidies, uitkeringen, vergunningen, identiteitsdocumenten, etc.) om hun criminele activiteiten af te schermen en te

faciliteren. Een effectieve aanpak van de ondermijnende criminaliteit vraagt om het vergroten van de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid. Daarmee wordt voorkomen dat de ondermijnende en georganiseerde misdaad misbruik maakt van gemeentelijke dienstverlening of bestuurlijke structuren.

4. Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid

Inwoners en ondernemers zijn de ogen en oren van de wijk. Daarmee is informatie voorhanden die nodig is om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. De aanpak kan alleen succesvol zijn als de maatschappij zich bewust is van de nadelige effecten van ondermijnende criminaliteit, dat men hier niet onverschillig tegenover staat en dat signalen van ondermijning aan de gemeente of partners worden doorgegeven. De maatschappelijke weerbaarheid moet daarom worden vergroot.

3.3 Een betere verbinding tussen zorg en veiligheid

3.3.1 Inleiding van het thema

Het thema zorg en veiligheid is een veelomvattend thema, waar verschillende maatschappelijke onderwerpen onder vallen. Al deze onderwerpen hebben met elkaar gemeen dat ze niet alleen vanuit een veiligheidsdomein en met repressie zijn op te lossen of te beheersen. Denk aan personen met verward gedrag, huiselijk geweld, ernstige woonoverlast, zorgmijders, mensenhandel, loverboys, criminaliteit door drugsverslaving, etc. Het gaat om ingewikkelde problemen, waarbij veel verschillende én vaak wisselende zorg- en veiligheidspartners betrokken zijn.

3.3.2 Problematiek

Vlaardingen krijgt in toenemende mate te maken met dergelijke complexe casuïstiek. Het gaat om een groeiende groep inwoners die met ernstige en complexe problemen kampt die het zorg- en het veiligheidsdomein raken. Vaak is er sprake van problemen op meerdere leefgebieden wat resulteert in veiligheidsproblematiek in de samenleving. De problematiek uit zich vaak in het veroorzaken van overlast, geweld en/of criminaliteit. Dit heeft gevolgen voor het dagelijkse leven van inwoners, maar ook voor hun gevoelens van veiligheid. Dergelijke overlast tast het woongenot van inwoners en de leefbaarheid in wijken aan.

De oorzaken en gevolgen lopen dwars door elkaar heen en zijn even divers als hardnekkig: psychische klachten, een verstandelijke beperking, verslaving, schulden en armoede, werkloosheid, schooluitval, uitbuiting, of een combinatie hiervan. Bovengemiddeld vaak resulteert dit in slachtofferschap of daderschap bij zaken als misbruik en criminaliteit, wat dikwijls weer leidt tot bedreigingen voor de openbare orde. Tegelijkertijd wordt er vanuit de samenleving veel waarde gehecht aan zelfredzaamheid en participatie. De overheid wil hulpbehoevende inwoners de juiste ondersteuning bieden zodat zij zoveel mogelijk op eigen kracht mee kunnen draaien in de maatschappij. Dat vraagt om een veilige inclusieve wijk.

De problematiek heeft met elkaar gemeen dat ze niet alleen vanuit het veiligheidsdomein en met repressie is op te lossen. Ook is er bij deze casuïstiek geen organisatie die alle puzzelstukjes in handen heeft om een oplossing te verzorgen. Voor de aanpak hiervan is samenwerking tussen de domeinen zorg en veiligheid cruciaal. Een integrale benadering en goed op elkaar afgestemde interventies zijn nodig om overlastgevend en/of crimineel gedrag te voorkomen en te vermijden dat mensen tussen wal en schip terechtkomen.

Specifieke onderwerpen die uit de veiligheidsanalyse naar voren komen die het thema zorg en veiligheid raken, zijn:

- Woonoverlast: De casuïstiek rondom woonoverlast in Vlaardingen is de afgelopen jaren complexer van aard geworden.
- Mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting: Mensenhandel kent vele verschijningsvormen. De precieze omvang en aard is niet bekend, maar er zijn voldoende aanwijzingen dat dit speelt in Vlaardingen.
- (Brand)veiligheid en minder zelfredzame bewoners: De toenemende vergrijzing en de gevolgen van extramuralisering van de zorg maken dat dit onderwerp in Vlaardingen de komende jaren meer aandacht vraagt dan ooit.

3.3.3 Rol van de gemeente

De gemeente is verantwoordelijk voor de lokale veiligheid (regie). Daarnaast hebben gemeenten de afgelopen jaren steeds meer (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden gekregen voor de regie van zorg voor kwetsbare inwoners met problemen op (meerdere) leefgebieden. Door de decentralisaties van zorgtaken en de extramuralisering van de zorg, is de rol van de gemeente groter geworden. De complexiteit is daarbij ook vergroot. Het gaat om samenwerking tussen de partijen die actief zijn in de sociale basis, eerste lijn en tweede lijn en in de verschillende domeinen. Het organiseren van een effectief antwoord op het totale vraagstuk 'zorg en veiligheid' vraagt om een sterke regierol vanuit de gemeente.

3.3.4 Waarom is dit een prioriteit?

- De impact van de problematiek wordt groter: mensen in deze doelgroep veroorzaken bovengemiddeld vaak overlast en veiligheidsproblemen of zijn zelf het slachtoffer van misbruik en criminaliteit.
- De problematiek heeft een directe invloed op de leefbaarheid in de gemeente en het gevoel van veiligheid van inwoners.
- Door de verschuiving van taken naar de gemeente, heeft de gemeente hierin een directe verantwoordelijkheid.
- De tolerantie in de samenleving neemt af: mensen ervaren sneller overlast wanneer zij te maken hebben met mensen in de buurt die zich vreemd gedragen.
- Op 1 januari 2020 treden de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd) in. Er worden in dit kader nieuwe bevoegdheden toegekend aan de burgemeester.

3.3.5 Wat willen we bereiken?

DOELSTELLING

Het versterken van de verbinding tussen zorg en veiligheid, zodat overlast en onveiligheid wordt voorkomen, maar bovenal kwetsbare inwoners niet tussen wal en schip terecht komen en in staat zijn gesteld een plek in de samenleving in te nemen.

3.3.6 Waar zetten we op in?

Om de bovengenoemde doelstelling te bereiken wordt ingezet op drie thema's. Deze thema's vloeien voort uit de veiligheidsanalyse.

1. *Het voorkomen en terugdringen van woonoverlast*

In de aanpak van woonoverlast wordt gekozen voor een preventieve en proactieve aanpak. Uitgangspunten zijn vroegtijdig signaleren en optreden en de onderliggende oorzaken van woonoverlast aanpakken. Alle mogelijke middelen om woonoverlast te voorkomen en te bestrijden worden ingezet, variërend van preventieve en de-escalerende instrumenten tot en met juridische middelen en indien nodig wordt gebruikt gemaakt van de wettelijke mogelijkheden. De aanpak van woonoverlast wordt steeds afgestemd op de situatie, dit is telkens maatwerk.

2. *De aanpak van mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting*

Mensenhandel, illegale prostitutie en seksuele uitbuiting manifesteren zich vaak op lokaal niveau. De gemeente is daarom een belangrijke partner in de aanpak ervan. Maar dit vergt een nauwe samenwerking met politie, zorginstellingen en onderwijsinstellingen. Om zicht te krijgen op de omvang in Vlaardingen wordt ingezet op het versterken van de informatiepositie. Zo kan beter worden geduid wat er binnen Vlaardingen aan de hand is wat betreft criminele uitbuiting (mensenhandel), illegale prostitutie en seksuele uitbuiting. Op basis daarvan kunnen stappen worden gezet in de aanpak daarvan. Mogelijke maatregelen zijn: meer bewustwording creëren, drempels om aangifte te doen zoveel mogelijk wegnemen, de pakkans vergroten en een goed opvang-, behandel- en zorgaanbod voor slachtoffers realiseren.

3. *(Brand)veiligheid en minder zelfredzame bewoners*

Minder zelfredzame bewoners vormen een kwetsbare groep. Het is daarom van belang om deze doelgroep in beeld te hebben en daar meer aandacht aan te besteden. Dat gaat enerzijds over het veiligheidsbesef en de handelingsbekwaamheid van inwoners vergroten. Maar er is meer nodig. Om dit steeds groter wordende risico aan te pakken, wordt meer verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen gevraagd. Dit vraagt afstemming van gemeente en brandweer met woningcorporaties en andere betrokken partijen (zorgorganisaties, WMO en thuiszorg). Hiervoor is het zaak dat verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen, zoals zorg- en wijlzijnsbeleid, vergunningenbeleid, toezicht- en handhavingsbeleid, omgevings- en ruimtelijk beleid. Dit sluit ook nauw aan bij de Omgevingswet die waarschijnlijk in 2021 in werking treedt, en die als doel het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige leefomgeving.

4. Overige veiligheidsthema's / reguliere inzet

Naast de geprioriteerde opgaven zijn er tal van taken waar regulier inzet op wordt gepleegd. Deze taken worden ook de komende vier jaar gecontinueerd. Hieronder worden de belangrijkste taken benoemd, zonder daarbij overigens volledig te zijn.

- Het ingrijpen wanneer de openbare orde in het geding is. De burgemeester heeft daarvoor specifieke bevoegdheden. De inzet daarvan weegt de burgemeester zorgvuldig af;
- Samenwerken met ondernemers en partners voor veilige winkelgebieden, bedrijventerreinen en uitgaansgebieden;
- Voorbereiden op rampen en crises. Er wordt gezorgd dat gemeentelijke professionals worden toegerust en de zelfredzaamheid van inwoners wordt bevorderd.
- Waarborgen van veiligheid bij evenementen. Risico's worden in kaart gebracht, er worden maatregelen genomen om deze te reduceren en organisatoren worden hierin ondersteund;
- Beperken van overlast en criminaliteit in wijken en buurten. Samen met partners wordt maatwerk geleverd, want geen enkele casus is hetzelfde;
- Uitvoeren van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor een veilige fysieke leefomgeving;
- Structureel tegengaan van woninginbraken door preventie (o.a. Donkere Dagen Offensief);
- Bieden van nazorg aan ex-gedetineerden en het beoordelen van openbare orde risico's bij hun terugkeer in de samenleving. Hiermee wordt recidive en maatschappelijke onrust voorkomen;
- Het voorzetten van de aanpak radicalisering en polarisatie, omdat dit iets is wat de komende jaren aandacht blijft vragen.

5. Coördinatie, verantwoording en begroting

In dit slothoofdstuk wordt ingegaan op de organisatie en uitvoering van het veiligheidsbeleid.

5.1 Bestuurlijke en ambtelijke coördinatie

Burgemeester

De burgemeester is bestuurlijk verantwoordelijk en ook het eerste aanspreekpunt voor het veiligheidsbeleid. Daarnaast is de burgemeester als zelfstandig orgaan belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en heeft hiervoor specifieke bevoegdheden. Deze zijn te onderscheiden in algemene bevoegdheden en noodbevoegdheden enerzijds en specifieke bevoegdheden anderzijds. De algemene bevoegdheden vloeien voort uit de Gemeentewet. De specifieke bevoegdheden vloeien voort uit specifieke wetten. Voor een deel van de specifieke bevoegdheden geldt dat de burgemeester verplicht is tot samenspraak en/of samenwerking met het Openbaar Ministerie.

College van B&W

Veiligheid is bij uitstek een domein-overstijgend thema dat een integraal onderdeel is van meerdere beleidsvelden. De onderwerpen die benoemd zijn in dit IVP raken dan ook andere portefeuilles binnen het college, waardoor veiligheid kan worden beschouwd als een collectieve verantwoordelijkheid van het gehele college.

Gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Zij stelt eens in de vier jaar het IVP en daarmee de prioriteiten vast. Het IVP 2020-2023 is het kader van het lokale veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar. De gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd over veiligheidsontwikkelingen.

5.2 Beleidscyclus en verantwoording

Het veiligheidsbeleid wordt jaarlijks vertaald in een uitvoeringsplan. Deze is operationeel van aard. In het uitvoeringsplan wordt weergegeven welke concrete acties en maatregelen dat jaar worden uitgevoerd op het gebied van veiligheid. De activiteiten zijn niet alleen toegespitst op de prioriteiten, maar ook op andere onderwerpen. In het uitvoeringsplan wordt ruimte gehouden om in te kunnen spelen op de actualiteit. Dit is een belangrijk aspect binnen het beleidsterrein veiligheid en leefbaarheid. Samen met de veiligheidspartners moet snel en flexibel kunnen worden ingespeeld op nieuwe actualiteiten. Als hier sprake van is, wordt dit achteraf gecommuniceerd en verantwoord.

Het uitvoeringsplan wordt in samenspraak met partners opgesteld en vastgesteld door het college van B&W. Het uitvoeringsplan wordt ter kennisname aan de raad gezonden. De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van het IVP met een evaluatie van het uitvoeringsplan van het voorgaande jaar.

5.3 Begroting

Voor het uitvoeren van de maatregelen uit het IVP is het uitgangspunt dat dit zoveel mogelijk binnen de bestaande begroting wordt gebeurt. Echter is het voor een aantal (nieuwe) onderwerpen nog niet duidelijk wat de mogelijke financiële gevolgen zijn als hier (extra) op wordt ingezet. Ten eerste moet worden geïnvesteerd om het beeld volledig te krijgen. Ten tweede kan het verkregen beeld leiden tot een extra (financiële) impuls om de juiste interventies te kunnen inzetten. Als sprake is van aanvullende kosten, worden separate voorstellen ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Bijlagen

Bijlage 1 - Terugblik Integraal Veiligheidsplan 2016-2019 gemeente Vlaardingen

Bijlage 2 - Analyse van het veiligheidsdomein in de gemeente Vlaardingen.